

Enheten för näringslivsutveckling
Tereze Säll Patwary

Minnesanteckningar Skärgårdssamarbetes exekutivkommitté 2018-10-12

Datum: 2018-10-12

Tid: 08:00-10:00

Närvarande Exekutivkommittén:

Anna Waxin, Skärgårdsstiftelsen
Deshira Flankör, Värmdö kommun
Inger Starheim Lagerquist, SLL
Johan Krogh ersätter Gustav Hemming, SLL
Jens Sjöström, SLL
Meeri Wasberg, Haninge kommun
Ulf Westerberg, SIKO
Karina Uddén, Länsstyrelsen
Sven-Erik Österberg, Länsstyrelsen, ordförande
Tomas Norberg, Länsstyrelsen, sammankallande
Tereze Säll Patwary, Länsstyrelsen, sekreterare

Frånvarande:

Michaela Fletcher, Österåkers kommun

Övriga deltagare:

Rebecca Berlin, SLL, föredragande punkt 8

1. Mötets öppnande
 - Sven-Erik Österberg öppnade mötet och hälsade alla välkomna.
2. Godkännande av dagordningen
 - Dagordningen godkändes, Deshira Flankör anmälde en punkt rörande vatten under övriga frågor.
3. Minnesanteckningar från föregående möte 16 mars 2018
 - Minnesanteckningarna godkändes med reservationen om att datumet var fel i rubriken. Minnesanteckningarna uppdaterades och lades till handlingarna.

Datum
2018-10-12

4. Exekutivkommitténs strategiska arbete

- Tomas Norberg inleder med kort bakgrund till det strategiska arbetet och lyfter frågan om huruvida resterande skärgårdskommuner bör bjudas in att närvara vid Exekutivkommitténs sammanträden, de närvarande anser att så bör vara fallet. Vi beslutar även att ambulerande tjänstemän kommer att delta vid behov för att skapa förutsättningar för vårt exekutiva arbete samt att vi även i fortsättningen ska kunna arbeta i arbetsgrupper när behov uppstår. Fortsättningsvis önskas korta, effektiva dragningar under kommitténs möten samt att dagordningen kommer ut i god tid för att möjliggöra inspel. Dagordningen kommer framöver inte bara att behandla sakfrågor utan även platsspecifika frågor, likt Ö för Ö.

5. Lokal service

- Pakethantering

Tomas Norberg återkopplar att för fyra år sedan genomfördes en postundersökning i Stockholms skärgård i syfte att kartlägga situationen ute på öarna. Resultatet visade en extremt stor spridning där cirka 85% var nöjda med posthanteringen och 15% var extremt missnöjda. Utifrån denna undersökning förstod Länsstyrelsen att vi måste arbeta med lokala lösningar ute på öarna. Länsstyrelsen genomförde därefter en kartläggning av paketen för att reda ut vart paketen hamnar beroende av vilken distributör som lämnar, resultatet var mycket rörigt och visade på stora olikheter. Länsstyrelsen tillsammans med landstinget sammankallade distributörerna för en presentation av kartläggningen samt ett inledande möte i syfte att finna en samordnad lösning för transportererna till ett gemensamt utlämningsställe. Landstinget hittade en lösning där alla paketen skulle kunna sampaketeras med dagligvaruleveranserna till öarna och nu är en försöksverksamhet igång på Utö och Möja där respektive butik agerar ombud. Det är viktigt att bland annat testa den tekniska utrustningen samt årstidernas olika tidtabeller på båtarna för att säkerställa kvaliteten i lösningen. Under 2019 hoppas Länsstyrelsen kunna koppla på fler öar i verksamheten. SIKO poängterar att detta försök även har givit ökat underlag till butikerna då många kommer in och handlar något i samband med att de hämtar sina paket. Exekutivkommittén beslutar att ge Länsstyrelsen fortsatt mandat att arbeta med frågan.

- Grundläggande betaltjänster

Under våren 2019 planeras en ny upphandling av värdetransporter i skärgården. Den nya upphandlingen kommer vara betydligt mindre om endast omfatta tio öar samt tre stycken hämtningar/ö. Detta efter dialogmöte med företagarna som uttryckt förändrade behov.

Datum
2018-10-12

- Driftstöd till butiker
Länsstyrelsen har nu betalt ut cirka 4,2 miljoner kronor i driftstöd till ett 20-tal butiker i länets glesbygd. Hanteringen av driftstöd kommer efter årsskiftet att gå över till landstinget.
 - Skärgårdsmedel
Samarbetet har fungerat väl och det är kommunernas prioriteringar som styr. Länsstyrelsen önskar fler kommunöverskridande projekt i fortsättningen. Länsstyrelsens medfinansiering och ägandeskap kommer efter årsskiftet att gå över till landstinget.
 - Ö för Ö
Arbetet löper på och det är nu tre stycken kärnöar kvar, näst ut är Gräskö 17-18/10. Därefter Landsort och Ramsö. Ö för Ö kommer därefter att gå över i en ny fas, Repli för Repli, där vi använder samma arbetsmetod för att se över länets replipunkter.
 - Repli för repli
Det genomfördes ett uppstartsmöte i juni i år och i oktober träffades en regional grupp för fortsatta diskussioner. Tomas Norberg önskar att se Exekutivkommittén som en styrgrupp för arbetet. Förslagsvis kommer arbetet att starta med två replipunkter - Årsta brygga i Haninge kommun samt Stavnäs eller Boda i Värmdö kommun. Länsstyrelsen har en ansökan inne hos Tillväxtverket för finansiering av arbetet. Jens Sjöström betonar vikten och fortsättningen av detta arbete.
6. Bostäder – Ornövisionen
- Tomas Norberg visar kartor och berättar om Ornövisionen, en process där Ornöborna själva fått vara med och visionerna om hur ön skulle kunna exploateras på ett balanserat sätt med hänsyn till stranden och naturen. Bostäder är en av de viktigaste frågorna i skärgården och även om det i slutändan är kommunen som bestämmer var det ska byggas så uppskattade föreningen att det var kul och givande att få vara med och ta fram ett underlag med deras synpunkter och önskemål. Meeri Wasberg påpekar att Ornö är ett utpekade område för satsningar. Det finns ett behov av att ha en närmare samverkan mellan kommunen och Länsstyrelsen i detta arbete och det är viktigt att tänka på att Miljöbalken inte ska hindra utveckling utan skydda tillgången till stranden. Deshira Flankör efterfrågar tydligare signaler från Länsstyrelsen i detta. Vi måste kunna möjliggöra för utveckling, samråd är en bra metod. Det diskuteras om en vision bör göras på samtliga kärnöar, detta är ett stort och omfattande arbete.
- Ulf Westerberg tar upp önskemål om att politikerna i respektive kommun ska vara tydligare och uttala specifika mål kring hur många som bör bo på varje kärnö, detta för att möjliggöra satsningar på bostadsbyggande. Sven-Erik Österberg kopplar samman detta med planering för service därefter.

Datum
2018-10-12

7. Kommunikationer - Framtidens kommunikationer

- Tomas Norberg vill från Länsstyrelsen sida väcka frågan om framtidens kommunikationer. Hur bör de se ut, både vad gäller flottan men även turerna/tidtabellerna. Landstinget påpekar att de har startat en översyn av båtflottan då många båtar har kommit till åren. Frågan om elnätets kapacitet är högaktuell då vi ser att det idag är högt belastat. Det förs diskussioner kring alternativa bränslen samt balansgången mellan turernas syfte att tillfredsställa både boende och besökare. Idag utgår mycket av trafiken från ett besöksperspektiv, något som kanske bör diskuteras vidare. Även självkostnadspriset för resorna påpekas av Anna Waxin som menar på att det kan bli väldigt dyrt för en barnfamilj att ta sig ut i skärgården över dagen. Anna nämner även att Huvudskärstrafiken ska ersättas av Nord/syd-linjen vilket Skärgårdsstiftelsen ser som mycket problematiskt bland annat då en helt ny kaj måste anläggas för en mycket hög kostnad. Detta skulle även innebära en försämrad tillgänglighet till Huvudskär.

Ulf Westerberg påpekar även vikten av annan kommunikation såsom IT för att minska behovet av de fysiska kommunikationerna.

8. Rysshärjningarna 300 år

- Rebecca Berlin berättar att Gustav Hemming gärna vill uppmärksamma rysshärjningarna som ägde rum för 300 år sedan i år. Det finns mycket spännande information att synliggöra och ute på öarna lever historierna och dess höga kulturvärde kvar. Bland annat Hembygdsmuseerna och skolorna uppmärksammar detta mycket just nu. Det har skapats en arbetsgrupp i frågan men det saknas medel och representanter från kommunerna, något som Rebecca efterfrågar för det fortsatta arbetet. Det finns en projektidé färdig och nästa möte kommer att äga rum 19/10.

9. Övriga frågor

- Deshira Flankör tar upp vattenbristen på öarna. På Sandhamn har det varit stora problem under den varma sommaren och vid ett tillfälle fick representanter från kommunen dela ut vattenflaskor på ön för att minska trycket på öns befintliga vatten. Vattenfrågan är begränsande för exempelvis besöksnäringen, vi önskar fler besökare till öarna men infrastrukturen har inte alltid kapacitet. Avsaltningsanläggningar har restriktioner så kommunen kan inte tillhandahålla dessa ifall att kvaliteten skulle vara precis under godkänd standard. Vi kanske skulle kunna titta på Öland och Gotland hur de har löst frågan. Meri Wasberg lyfter frågan om förbränningstoalletter istället för vattentoalletter, vi måste koppla på innovationstänk. Ulf Westerberg berättar om en ny toalettlösning med septitank för stora volymer som ska testas i Boda och Sollenkroka just nu. Vattenfrågan kan även begränsa bostadsbyggandet på öarna.

Deshira Flankör tar upp Miljökvalitetsnormen och kommunens rädsla för att fjärdarna ska klassas upp. Värmdö kommun önskar tydligare riktlinjer

Datum
2018-10-12

från Länsstyrelsen i vattenfrågan generellt då det finns en stor rädsla på handläggarnivå att göra fel. Karina Uddén tar på sig vattenfrågan och att återkoppla till berörda parter på Länsstyrelsen för möjligheten att inleda kompetensutvecklande dialogmöten mellan Länsstyrelsen och kommunerna.

10. Kommande möten

- Kommande möte innan årets slut äger rum den 19/12 kl. 08:00-10:00. Jens Sjöström önskar då att vi ägnar en stund åt att titta på gränserna mellan Länsstyrelsen och landstinget kopplat till att tillväxtuppdraget då är i en övergångsfas.

11. Mötets avslutande

- Mötet förklaras för avslutat.

Bilaga 1 Kartläggning paket